

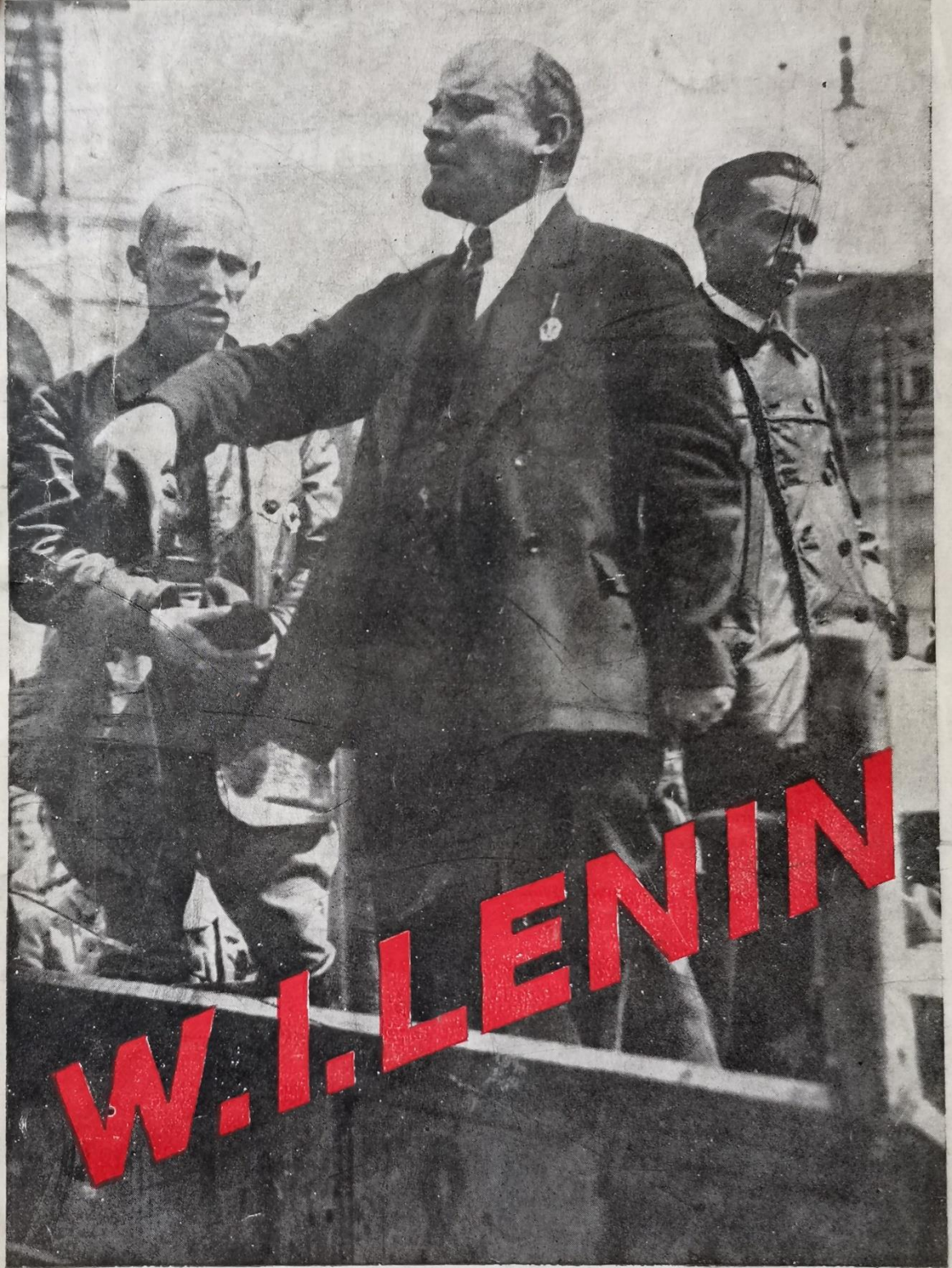
Stalin, J.W.

Over Lenin

www.MinisterieVanPropaganda.org

Ter kennismaking

W. I. LENIN

PRIJS 15 CENT

J. W. STALIN

OVER

LENIN

1. LENIN ALS ORGANISATOR EN LEIDER DER R.K.P.

Artikel ter herdenking van de 50ste verjaardag van Lenin

2. OVER LENIN

Redevoering gehouden op de herdenkingsavond van de
Kreml-kursisten op 28 Jan. 1924

3. LENIN'S LAATSTE WIL

Redevoering gehouden op de herdenkingsavond van het
Ile Sowjet-kongres der U.S.S.R. op 26 Januari 1924

4. AANHANGSEL

U. V. D. SCHANS
EEXTERWEG 55
SCHEEMDA - TELEF. 8

1934

UITGAVE „AGENTSCHAP AMSTEL"AMSTERDAM (C.

Lenin als organisator en leider van de Russische Kommunistische Partij

Artikel ter herdenking van den 50sten verjaardag van Lenin (de „Prawda" Nr. 86, April 1930).

Er bestaan twee groepen van Marxisten. Beide werken zij onder het vaandel van het Marxisme 1), beide beschouwen zij zich als „echte" Marxisten. En toch zijn zij bij lange na niet gelijkwaardig. Meer dan dat: tusschen hen ligt een gansche afgrond, want de methoden van hun werk zijn diametraal aan elkaar tegenovergesteld.

De eerste groep bepaalt zich gewoonlijk tot de uiterlijke erkenning van het Marxisme, tot zijn plechtige verkondiging. Daar zij het wezen van het Marxisme niet kan of wenscht binnen te dringen, het niet kan of niet wenscht te verwezenlijken, verandert zij de levende en revolutionaire stellingen van het Marxisme in doode, niets-zeggende formules 2). Zij baseert haar werkzaamheid niet op de ervaring, niet op de resultaten van het praktische werk, maar op citaten uit Marx. Aanwijzingen en richtlijnen put zij niet uit de analyse 3) van de levende werkelijkheid, maar uit analogieën 4) en historische parallellen 5). Het uiteenloopen van woorden en daden — dat is de voornaamste ziekte van deze groep. Vandaar haar ontgoocheling, het eeuwig ontevreden zijn met haar lot, dat haar overal in verlegenheid brengt, overal „bij de neus" neemt. Deze groep draagt den naam van mensjewisme (in Rusland), van opportunisme (in Europa). Kameraad Tisjko (Jogiches) heeft op het Kongres van Londen (1907) deze groep tamelijk juist gekarakteriseerd, toen hij zeide, dat zij niet staat, maar ligt op het standpunt van het Marxisme.

De tweede groep verlegt daarentegen het zwaartepunt van het vraagstuk van de uiterlijke erkenning van het Marxisme naar de verwezenlijking, de doorvoering daarvan in de praktijk. Het aanwijzen van de wegen en middelen ter verwezenlijking van het Marxisme, de daarmee overeenkomstige omstandigheden, het veranderen van deze wegen en middelen, wanneer de omstandigheden veranderen — ziedaar waarop deze groep hoofdzakelijk haar aandacht vestigt. Richtlijnen en aanwijzingen put deze groep niet uit historische analogieën en parallellen, maar uit het onderzoek van

3

de bestaande verhoudingen. Zij steunt bij haar werkzaamheid niet op citaten en uitspraken, maar op de praktische ervaring, waarbij zij ieder van haar schreden aan de hand van de ervaring controleert, van haar fouten leert en anderen leert het nieuwe leven te bouwen. Daardoor wordt eigenlijk ook verklaard, waarom bij de werkzaamheid van deze groep woorden en daden niet uiteenlopen en de leer van Marx ten volle haar levende revolutionaire kracht behoudt. Op deze groep is volkomen het woord van Marx van toepassing, krachtens hetwelk de Marxisten er zich niet toe mogen bepalen de wereld te verklaren, maar dat zij verder moeten gaan en haar veranderen. Deze groep draagt den naam van bolsjewisme, kommunisme.

De organisator en de leider van deze groep is W. I. LENIN.

4.

I. Lenin als organisator van de Russische Kommunistische partij

Het vormen van de proletarische partij geschiedde in Rusland onder bijzondere verhoudingen, verschillend van de verhoudingen, die in West-Europa heerschten, toen daar de arbeiderspartij werd georganiseerd. Terwijl in het Westen, in Frankrijk en in Duitsland, de arbeiderspartij uit de vakbonden is voortgekomen, onder de verhoudingen van het legale bestaan van bonden en partijen, onder de omstandigheden na de burgerlijke revolutie, bij het voorhanden zijn van een burgerlijk parlement, toen de bourgeoisie, die zich in de macht had gedrongen, van aangezicht tot aangezicht tegenover het proletariaat stond — vond daarentegen in Rusland het vormen van de proletarische partij onder het gruwzame absolutisme 6) plaats, toen de burgerlijk-demokratische revolutie werd verwacht, toen eenerzijds de partijorganisaties zich met burgerlijke „legaal Marxistische" elementen overlaadden, die er naar hunkerden de arbeidersklasse voor de burgerlijke revolutie te gebruiken en anderzijds de beste partijfunktionarissen door de tsaristische gendarmerie uit de rijen van de partij werden gerukt, terwijl te zelfder tijd de aangroeiende spontane revolutionaire beweging het voorhanden zijn van een standvastige, aaneengesloten en voldoende konspiratieve 7) strijdvaardige kern van revolutionairen eischte, in staat om de beweging op het omverwerpen van het absolutisme te richten.

De taak bestond in het scheiden van schapen en bokken, in het zich afbakenen van vreemde elementen, het ter plaatse organiseren van kaders van ervaren revolutionairen, in het geven van een klaar program en een vaste taktiek 8), in het bijeenbrengen van deze kaders in een eensgezinde strijdvaardige organisatie van beroepsrevolutionairen, in een organisatie konspiratief genoeg om tegen de aanvallen van de gendarmes stand te houden, maar daarbij in voldoende mate met de massaas verbonden om hen op het juiste oogenblik in den strijd te voeren.

De mensjewiki, zij die op het standpunt van het marxisme „liggen", losten dit vraagstuk op eenvoudige wijze op: in het Westen is de arbeiderspartij uit de partijloze vakbonden voortgekomen, die voor de verbetering van den economischen toestand van de

arbeidersklasse stredden, daarom moet men in Rusland naar mogelijkheid hetzelfde doen, d.w.z. voorloopig moet men zich ter plaatse tot den „ekonomischen strijd van de arbeiders tegen de ondernemers en de regeering" bepalen, zonder een algemeen-Russische strijdorganisatie te stichten en daarnadaarna, indien er tegen dien tijd geen vakbonden aanwezig zijn, een partijloos arbeiderskongres bijeenroepen en dit als partij afkondigen.

Over het feit, dat dit „Marxistische plan" van de mensjewiki, utopisch 9) onder de Russische verhoudingen, niettemin een omvangrijke agitatorische arbeid veronderstelde, gericht op het degradeeren van de idee van het partij-wezen, de vernietiging van het partijkader, op de mogelijkheid, dat het proletariaat zonder zijn partij bleef en op het doen opslokken van de arbeidersklasse door de liberalen 10) , — daarover hadden toen de mensjewiki en ten slotte ook ettelijke bolsjewiki, nauwelijks eenig vermoeden.

Het is de ontzaglijke verdienste van Lenin tegenover het Russische proletariaat en zijn partij geweest, dat hij heel het gevaar van het mensjewistische organisatie-„plan" reeds op het moment blootlegde, toen het „plan" nauwelijks in kiem bestond, toen de auteurs van het „plan" zelf zich met moeite de omtrekken daarvan duidelijk konden voorstellen en dat hij, toen hij het blootlegde, een woedenden aanval opende tegen de organisatorische bandeloosheid van de mensjewiki en op dit vraagstuk de gansche aandacht van de practici concentreerde. Want het ging om het bestaan, om leven en dood van de partij.

Het stellen van een algemeen-Russische politieke krant als een centrum voor het samentrekken van de partijkrachten, het organiseeren van een standvastig partijkader ter plaatse als „geregelde troepen" van de partij, dit kader door middel van de krant bijeen te brengen en het tot een algemeen-Russische strijdvaardige partij aaneen te smeden, tot een partij met scherp bepaalde grenzen, met een klaar program, een vaste taktiek, een eensgezinden wil — dat was het plan, dat Lenin in zijn beroemde boekjes: „Wat te doen" 11), en „Eén schrede voorwaarts, twee schreden achterwaarts" 12) ontwikkelde. De verdienste van dit plan was, dat het ten volle aan de Russische werkelijkheid beantwoordde en dat het op meesterlijke wijze de organisatorische ervaring van de beste practici veralgemeende. De meerderheid van de Russische practici stelde zich bij den strijd voor dit plan op besliste wijze aan den kant van Lenin, waarbij zij voor een scheuring niet terugschrokken. De overwinning van dit plan legde de grondslag van die gesloten en gestaalde kommunistische partij, wier gelijke de wereld niet kent.

Niet zelden beschuldigden onze kameraden (niet alleen de

6.

mensjewiki!) Lenin van een buitenmatige geneigdheid tot polemiek 13) en scheuring, van een onverzoenlijken strijd tegen de verzoeners e.a. Ongetwijfeld, zoowel het een als het ander heeft te zijner tijd plaats gevonden. Maar het is niet moeilijk om te begrijpen, dat onze partij zich niet van haar interne zwakte en vaagheid had kunnen bevrijden, dat zij de haar eigen zijnde kracht en sterkte niet had kunnen bereiken, indien zij de niet-proletarische, opportunistische elementen niet uit haar rijen had gejaagd. In het tijdperk van de burgerlijke heerschappij kan de proletarische partij slechts in die mate groeien en sterk worden, als zij strijd voert tegen de opportunistische, antirevolutionaire, partij-vijandige elementen in haar rijen en in de arbeidersklasse. Lassalle 14) had gelijk toen hij zeide: „de partij wordt sterker, wanneer zij zich zuivert“. De beschuldigers beriepen zich gewoonlijk op de Deutsche partij, waar toenmaals de „eenheid“ hoogtij vierde. Maar ten eerste is niet iedere eenheid een teken van kracht, ten tweede, thans een blik te werpen op de vroegere Deutsche partij, — die in drie partijen is uiteengevallen, — is voldoende om heel het leugenachtige en het hersenschimmige van een „eenheid“ van Scheidemann 15) en Noske 16) met Liebknecht en Luxemburg te begrijpen. En wie weet, of het niet beter voor het Deutsche proletariaat zou zijn geweest, indien de revolutionaire elementen van de Deutsche partij zich te rechter tijd van haar anti-revolutionaire elementen hadden afgescheiden. Neen, Lenin had duizendmaal gelijk, toen hij de partij op den weg van den onverzoenlijken strijd tegen de partij-vijandige en anti-revolutionaire elementen leidde. Want deze partij heeft alleen als resultaat van deze organisatorische politiek die innerlijke eenheid en verbazingwekkende geslotenheid kunnen scheppen, door welke bezit zij ongeschonden uit de Julikrisis onder Kerenski kon te voorschijn komen, den Oktober-opstand op haar schouders nemen, zonder schokken de crisis van de periode Van Brest-Litowsk doormaken, de overwinning op de Entente 17) organiseeren en tenslotte die nog nooit aanschouwde veerkracht verwerven, waaraan zij te danken heeft, dat zij in staat is, ieder oogenblik haar rijen om te groepeeren en zonder verwarring in haar eigen rijen te stichten, honderdduizenden van haar leden op ieder groot werk te concentreren.

7.

II. Lenin als leider van de Russische Kommunistische partij

Maar de organisatorische voordeelen van de Russische kommunistische partij maken slechts één kant van het vraagstuk uit. De partij zou niet zoo snel hebben kunnen groeien en zich versterken, indien de politieke inhoud van haar werk, haar program en haar taktiek niet aan de Russische werkelijkheid zou hebben beantwoord, indien haar leuzen de arbeidersmassaas niet zouden hebben aangevuurd en de arbeidersbeweging voorwaarts gestooten. Tot deze kant van het vraagstuk zullen wij thans overgaan.

De Russische burgerlijk-demokratische revolutie (1905) vloeide uit omstandigheden voort, die van de omstandigheden tijdens de revolutionaire omwentelingen in het Westen, b.v. in Frankrijk en in Duitschland verschilden. Terwijl de revoluties in het Westen onder de verhoudingen van de periode van de manufaktur 18) en van de niet-ontwikkelde klassenstrijd uitbraken, toen het proletariaat zwak en weinig talrijk was, geen partij had, die in staat was zijn eischen te formuleeren, terwijl de bourgeoisie revolutionair genoeg was om de arbeiders en de boeren vertrouwen in te boezemen en hen in de strijd tegen de aristokratie 19) te voeren, begon daarentegen in Rusland de revolutie (1905) onder de verhoudingen van de periode van de machine en van de ontwikkelde klassenstrijd, toen een naar verhouding talrijk en door het kapitalisme aaneengesmeed Russisch proletariaat reeds een reeks gevechten met de bourgeoisie had gevoerd, zijn eigen partij had, sterker aaneengesloten was dan de bourgeoisie, zijn eigen klasse-eischen stelde, terwijl de bourgeoisie, die onder dezelfde regeeringsverboden leefde, voldoende afgeschrikt was door het revolutionaire wezen van het proletariaat, om een verbond met de regeering en de landheeren tegen de arbeiders en de boeren te zoeken. Het feit, dat de Russische revolutie als resultaat van de militaire nederlagen op de Manasjoerische velden uitbrak 20) forceerde 21) slechts de gebeurtenissen, veranderde echter niets aan het wezen van de zaak.

De omstandigheden eischten, dat het proletariaat aan het hoofd van de revolutie stond, de revolutionaire boeren om zich heen schaarde en zoowel tegen het tsarisme als tegen de bourgeoisie de besliste strijd voerde, tegelijkertijd uit naam van de volledige

8.

demokratisering van het land en ter verzekering van zijn eigen klassebelangen. Maar de mensjewiki, zij die op het standpunt van het Marxisme „liggen”, losten het vraagstuk op hun wijze op: daar de Russische revolutie een burgerlijke revolutie is, en in de burgerlijke revoluties de vertegenwoordigers van de bourgeoisie de leiding hebben (zie de geschiedenis van de Fransche en de Duitsche revolutie), zoo kan het proletariaat geen hegemoon 22) in de Russische revolutie zijn; de leiding moet aan de Russische bourgeoisie worden overgelaten (aan haar die de revolutie verraadt), de boeren moeten eveneens aan de zorg van de bourgeoisie worden overgelaten en het proletariaat moet in de positie van de uiterst linksche oppositie blijven. En deze flauwhartige deun van de ergste liberalen presenteerden de mensjewiki als het laatste woord van het „echte” Marxisme!

Het is de ontzaglijke verdienste van Lenin tegenover de Russische revolutie geweest, dat hij de leegheid van de historische parallellen van de mensjewiki en gansch het gevaar van het mensjewistische „schema van de revolutie”, dat de arbeiderszaak aan het opslokken door de bourgeoisie overleverde, tot op de wortel heeft blootgelegd. De revolutionair-demokratische diktatuur van de arbeiders en de boeren inplaats van de diktatuur van de bourgeoisie, de boycot van de Boelyginsche Doema 23) en de gewapende opstand inplaats van het deelnemen aan de Doema en de organisatorische arbeid daarin, de idee van hét „linksche blok”, nadat de Doema nu eenmaal tot stand was gekomen en het gebruikmaken van de Doema-tribune voor de strijd buiten de Doema inplaats van het kadetten-ministerie 24) en het reaktionaire „beschermen” van de Doema, de strijd tegen de kadetten-partij 24) als kontra-revolutionaire kracht inplaats van het blok met haar — dat was het taktische plan, dat Lenin ontwikkelde in zijn beroemde brochure: „Tweeërlei taktiek” 25), en „de Overwinning van de kadetten”. 26)

De verdienste van dit plan was, dat het rechtstreeks en beslist de klasse-eischen van het proletariaat in het tijdperk van de burgerlijke democratische revolutie in Rusland formuleerde, dat het de overgang naar de socialistische revolutie vergemakkelijkte, dat het de kiem van de idee van de diktatuur van het proletariaat bevatte. De meerderheid van de Russische praktici stond in de strijd voor dit praktische plan beslist en onherroepelijk aan de kant van Lenin. De overwinning van dit plan legde de grondslag van die revolutionaire taktiek, waaraan onze partij te danken heeft, dat zij op de huidige dag de grondslagen van het wereldimperialisme doet wankelen.

De verdere ontwikkeling der gebeurtenissen, de vierjarige imperialistische oorlog en het geschokt zijn van de geheele volkshuishouding,

9.

de Februari-revolutie en de beroemde tweevoudige macht, de Voorloopige regeering als haard van de burgerlijke kontra-revolutie en de Petersburgsche Sowjet als vorm van de ontstaande proletarische diktatuur, de Oktober-revolutie en het uiteenjagen van de konstituante, het opheffen van het burgerlijke parlementarisme en het afkondigen van de Sowjet-Republiek, het omzetten van de imperialistische oorlog in de burgeroorlog en de aanval van het wereldimperialisme hand in hand met de woord-„Marxisten" tegen de proletarische revolutie, ten slotte de jammerlijke positie van de mensjewiki, vastgeketend aan de konstituante, over boord gesmeten door het proletariaat en door de golven der revolutie naar de oevers van het kapitalisme geslagen — dit alles bevestigde slechts de juistheid van de grondslagen van de revolutionaire taktiek door Lenin in „Tweeërlei taktiek" geformuleerd. De partij kan met zulk een nalatenschap in handen, zonder blinde klippen te vreezen, onvervaard verder varen.

In onze tijd van proletarische revolutie, nu iedere leus van de partij en iedere zin van den leider aan de daad wordt gecontroleerd, stelt het proletariaat aan zijn leiders bijzondere eischen. De geschiedenis kent proletarische leiders, leiders in een bewogen tijd, practici-leiders, opofferingsgezind en dapper, maar zwak in de theorie. De massaas vergeten niet spoedig de naam van dergelijke leiders. Maar de beweging als geheel kan van herinnering alleen niet leven: zij heeft een klaar doel (program), een vaste lijn (taktiek) noodig. Zulke leiders waren b.v. Lassalle in Duitschland, Blanqui 27) in Frankrijk. Er is ook een ander soort leiders, leiders in vreedzame tijd, sterk in de theorie, maar zwak in organisatorische zaken en in het praktische werk. Dergelijke leiders zijn slechts populair bij de bovenste laag van het proletariaat en slechts voor een bepaalde tijd; bij het aanbreken van een revolutionair tijdperk, wanneer er van de leiders revolutionair-praktische leuzen worden geëischt, verdwijnen de theoretici van het tooneel en staan hun plaats af aan nieuwe mensen. Zulke leiders waren b.v. Plechanow 28) in Rusland, Kautsky in Duitschland.

Een leider van de proletarische revolutie en van de proletarische partij moet om zich op zijn post te handhaven, noodzakelijkerwijs theoretische kennis met praktisch-organisatorische ervaring van de proletarische beweging in zich vereenigen. P. Axelrod 29) schreef, toen hij nog Marxist was, over Lenin dat hij „op gelukkige wijze de ervaring van een goede praktijk met theoretische opvattingen en een breede politieke horizon in zich vereenigt". (Zie het voorwoord van P. Axelrod bij de brochure van Lenin: „De opgaven van de

10

Russische sociaal-demokraten"). Wat de heer Axelrod, de ideoloog van het „beschaafde" kapitalisme thans van Lenin zou zeggen dat is niet moeilijk te raden. Maar voor ons, die Lenin van nabij kennen en de zaak objectief 30) kunnen beschouwen, lijdt het geen twijfel, dat deze oude kwaliteit zich ten volle bij Lenin heeft gehandhaafd. Daarin moet men o.a. de verklaring zoeken van het feit, dat Lenin en juist hij, thans de leider is van de sterkste en meest gestaalde proletarische partij ter wereld.

11.

Over Lenin, redevoering gehouden op de herdenkingsavond van de Kreml-kursisten op 28 Januari 1924

Kameraden!

Men heeft mij gezegd, dat gij hier een herdenkingsavond gewijd aan Lenin hebt georganiseerd en dat ik voor deze avond als een van de referenten ben uitgenoodigd. Ik meen, dat het niet noodig is, het referaat met Lenin's werkzaamheid in verband te brengen. Ik meen, dat het beter zou zijn zich tot een reeks feiten te bepalen, die eenige bijzonderheden, Lenin als mensch en als leider betreffende, aanduiden. Misschien zal er ook tusschen deze feiten geen innerlijk verband bestaan, maar dit zal van geen beslissende beteekenis zijn, om over Lenin een algemeene voorstelling te krijgen. In ieder geval verkeer ik niet in de mogelijkheid om U in het gegeven geval meer te bieden dan ik hierboven heb beloofd.

Een Adelaar.

Voor het eerst heb ik in 1903 met Lenin kennis gemaakt. Deze kennismaking was inderdaad geen persoonlijke kennismaking, maar een schriftelijke, in de vorm van een briefwisseling. Maar zij heeft bij mij een onuitwisbare indruk achtergelaten, die mij gedurende de gansche tijd van mijn werk in de partij niet heeft verlaten. Ik bevond mij toen in de verbanning in Siberië. De kennismaking met de revolutionaire werkzaamheid van Lenin aan het einde der jaren '90 en vooral na het jaar 1901, na het verschijnen van de „Iskra" 31), bracht mij tot de overtuiging, dat wij in de persoon van Lenin een buitengewoon mensch voor ons hebben. Hij was toen in mijn oogen niet een eenvoudig leider van de partij maar haar feitelijke schepper, want hij alleen begreep het innerlijke wezen en de dringende behoeften van onze partij. Wanneer ik hem vergeleek met de overige leiders van onze partij scheen het mij voortdurend toe, dat de medewerkers van Lenin — Plechanow, Martow, 32) Axelrod e.a. — een hoofd kleiner waren dan Lenin, dat Lenin met hen vergeleken niet eenvoudig een van de leiders, maar een leider van een hooger type was, een adelaar, die geen vrees voor de strijd kent en die de partij onvervaard op nog nimmer aanschouwde wegen van de Russische

revolutionaire beweging voorwaarts leidt. Deze indruk prentte zich zoo diep in mijn geest, dat ik de noodzakelijkheid gevoelde een van mijn naaste vrienden, die zich toen in de emigratie bevond, daarover te schrijven en zijn meening te vragen. Na eenige tijd, toen ik mij reeds in de verbanning in Siberië bevond, — dat was aan het einde van 1903, — ontving ik een geestdriftig antwoord van mijn vriend en een brief van Lenin, eenvoudig maar diep van inhoud; het bleek dat Lenin door mijn vriend met mijn brief in kennis was gesteld. Lenin's briefje was betrekkelijk kort, maar het gaf een koene, onverschrokken kritiek op de praktijk van onze partij en een schitterende duidelijke en beknopte uiteenzetting van het geheele arbeidsplan van de partij voor de naastbijliggende periode. Alleen Lenin verstond het zoo eenvoudig en duidelijk, beknopt en onverschrokken over de meest ingewikkelde dingen te schrijven — dat iedere zin niet alleen spreekt maar vuur geeft. Dit eenvoudige en onverschrokken briefje overtuigde mij er nog vaster van, dat wij in de persoon van Lenin de adelaar van onze partij voor ons hebben. Ik kan het mij zelf maar niet vergeven, dat ik — de gewoonte van een oude illegale werker getrouw — deze brief van Lenin, evenals vele andere brieven aan het vuur heb prijs gegeven. Van die tijd af begint mijn kennismaking met Lenin.

Bescheidenheid.

Ik ontmoette Lenin het eerst in December 1905 op de Konferentie der bolsjewiki te Tammerfors (in Finland). Ik verwachtte in den adelaar van onze partij een groot mensch te zien, groot niet alleen in politiek, maar ook, zoo men wil, in fysiek opzicht, want Lenin was in mijn verbeelding als een reus afgebeeld, statig en indrukwekkend. Hoe groot was echter mijn teleurstelling, toen ik een doodgewoon mensch zag, onder de gemiddelde maat, die zich in niets, letterlijk in niets van een gewoon sterveling onderscheidde. Men is er aan gewend, dat een „groot man" gewoonlijk te laat; ter vergadering komt, dat de deelnemers aan de vergadering met kloppend hart zijn verschijnen tegemoet zien, dat voor zijn verschijnen de deelnemers aan de vergadering waarschuwen: „sst stilte hij komt". Deze ceremonie scheen mij niet overbodig toe, want zij imponeert, boezemt achting in. Hoe groot was mijn teleurstelling, toen ik zag, dat Lenin eerder dan de andere afgevaardigden ter vergadering verscheen en ergens in een vergeten hoekje, eenvoudig, heel eenvoudig, zich met de meest eenvoudige afgevaardigden der konferentie onderhield. Ik verheer niet, dat dit mij toen min of meer het schenden van eenige noodzakelijke regels toescheen.

Slechts in verloop van tijd begreep ik, dat deze eenvoud en

bescheidenheid van Lenin, dit streven om onopgemerkt te blijven of in ieder geval niet in het oog te vallen en niet de indruk te leggen op zijn vooraanstaande positie, dat deze trekken een van de sterkste kanten van Lenin waren, van den nieuwen leider van nieuwe massa's, van de eenvoudigste en gewone massa's uit de diepste „onderste lagen" van de menschheid.

De kracht van de logika.

Schitterend waren de twee redevoeringen, die Lenin op deze konferentie hield: Over het huidige moment en over het agrarische vraagstuk, zij zijn, helaas, niet bewaard gebleven. Het waren bezielende redevoeringen, die bij de geheele konferentie een stormachtige geestdrift verwekten. De buitengewone kracht van overtuiging, de eenvoud en klaarheid der argumentatie 33), de beknopte en voor allen begrijpelijke zinnen, het ontbreken van versieringen, het ontbreken van duizelingwekkende gebaren en van op effect berekende indrukwekkende frazen — dat alles onderscheidde Lenin's redevoeringen in gunstig opzicht van die der gewone „parlementaire" redenaars.

Maar ik werd toen niet door deze kant van Lenin's redevoering gepakt. Ik werd gepakt door die onoverwinnelijke kracht van de logika in Lenin's redevoeringen, die van eenigzins droge aard, — de toehoorders echter toch ten diepste aangrijpt, hen geleidelijk elektriseert, om hen dan, zooals men zegt, zonder uitzondering te kluisteren. Ik herinner mij, wat toen door vele afgevaardigden werd gezegd: „de logika in Lenin's redevoeringen — die pakt de menschen als het ware met machtige vangarmen, uit wier greep geen kracht ter wereld in staat is hen te bevrijden: òf men laat zich volkomen overtuigen òf men moet zijn volledige nederlaag aanvaarden."

Ik ben van meening, dat deze trek in Lenin's redevoeringen de sterkste kant van zijn oratorisch talent is.

Zonder gejammer.

Ik ontmoette Lenin voor de tweede maal in 1906 op het Stockholmsche kongres van onze partij. Het is bekend, dat op dat kongres de bolsjewiki in de minderheid bleven, zij leden de nederlaag. Ik zag toen voor het eerst Lenin in de rol van een overwonnenen. Maar hij leek allerminst op die leiders, die na de nederlaag jammeren en versagen. Integendeel, de nederlaag deed Lenin in één klomp energie veranderen; hij dreef zijn aanhangers tot nieuwe strijd, tot de overwinning in de toekomst aan. Ik spreek van Lenin's nederlaag. Maar wat voor een nederlaag was dit? Het loonde de moeite een blik te werpen op Lenin's tegenstanders, op de overwinnaars op het

Stockholmsche kongres — Plechanow, Axelrod, Martow e.a., zij leken al heel weinig op werkelijke overwinnaars, want Lenin had bij zijn onbarmhartige kritiek op het mensjewisme, om zoo te zeggen, geen stuk van hen heel gelaten. Ik herinner mij hoe wij afgevaardigden-bolsjewiki, die in een groep bij elkaar stonden, naar Lenin keken en zijn raad vroegen. In de redevoeringen van enkele afgevaardigden waren vermoeidheid en versaagdheid aan de dag getreden. Ik herinner mij hoe Lenin op zulke redevoeringen reageerde, hoe hij bijtend door zijn tanden siste: „geen gejammer, kameraden, wij zullen zeker overwinnen, want wij hebben gelijk". Haat tegen jammerende intellektueelen, geloof in eigen kracht, geloof in de overwinning, daarover sprak toen Lenin met ons. Het was voelbaar dat de nederlaag van de bolsjewiki een tijdelijke nederlaag was, dat de bolsjewiki in de naaste toekomst moesten overwinnen.

„Geen gejammer bij een nederlaag" — dat was die eigenaardigheid in Lenin's werkzaamheid, die hem behulpzaam was om een volkomen toegewijd en in eigen kracht geloovend leger om zich heen te verzamelen.

Zonder hoogmoed.

De bolsjewiki bleken op het volgende kongres in 1907, in Londen, overwinnaars te zijn. Ik zag toen Lenin voor het eerst in de rol van overwinnaar. Andere leiders wordt gewoonlijk door een overwinning het hoofd op hol gebracht, zij worden opgeblazen en hoogmoedig. Meestal begint men in zulke gevallen de overwinning te vieren, op zijn lauweren te rusten. Maar Lenin leek allerminst op zulke leiders. Integendeel, juist na een overwinning werd hij bijzonder waakzaam en voorzichtig. Ik herinner mij hoe Lenin de afgevaardigden toen nadrukkelijk op het hart drukte: „het eerste waar het op aan komt is, zich niet door de overwinning mee te laten sleepen en niet overmoedig te worden; het tweede — de resultaten van de overwinning vastleggen; het derde — den tegenstander volledig verslaan, daar hij wel verslagen, maar nog lang niet volledig verslagen is". Die afgevaardigden, die lichtvaardig geloofden, dat het van nu af aan „met de mensjewiki was afgelopen", werden grimmig door hem uitgelachen. Het viel hem niet moeilijk te bewijzen, dat de mensje—wiki toch nog steeds een basis in de arbeidersbeweging hadden, dat men met hen op verstandige wijze moet strijden en daarbij een overschatten van eigen krachten en vooral een onderschatten van de krachten van den tegenstander moet vermijden.

„Niet met de overwinning pochen" ----dat is die karaktertrek van Lenin, die hem behulpzaam was nuchter de krachten van den tegenstander te schatten en de partij voor mogelijke onverwachte gebeurtenissen te bewaren.

Beginselvastheid.

Een partijleider moet de meening van de meerderheid van zijn partij wel waardeeren. De meerderheid — dat is een kracht waarmee hij wel rekening moet houden. Dit begreep Lenin niet minder dan ieder ander leider van partij. Maar Lenin werd nooit de gevangene van de meerderheid, zeker niet wanneer deze meerderheid niet op een principiële 34) grondslag stond. Er zijn oogenblikken in de geschiedenis van onze partij geweest, waarop de meening van de meerderheid — of de oogenblikkelijke belangen van de partij — met de fundamenteele belangen van het proletariaat in konflikt kwamen. In dergelijke gevallen aarzelde Lenin niet zich op besliste wijze aan den kant van de beginselvastheid tegen de meerderheid van de partij te stellen. Meer dan dat; hij zag er in zulke gevallen niet tegen op letterlijk alleen tegen allen op te treden, daarbij rekende hij er op zooals hij meermalen placht te zeggen — dat „een principiële politiek de eenig juiste politiek is“.

Bizonder kenmerkend in dit opzicht waren de volgende twee feiten:

Het eerste feit. De periode 1909—1911, toen de partij, verslagen door de kontra-revolutie, een algeheele ontbinding doormaakte. Dit was de periode van het geen vertrouwen hebben in de partij, de periode van het katastrofale deserteeren uit de partij, niet alleen van de intellektueelen, maar ten deele ook van de arbeiders, de periode van het afwijzen van het illegale werk, de periode van het liquidatorenendom 35) en het verval. Niet enkel de mensjewiki, maar ook de bolsjewiki vormden toen een gansche reeks van, voor het meerendeel niet met de arbeidersbeweging verbonden, frakties en stroomingen. Het is bekend, dat juist in die periode de idee ontstond van het volledige liquideeren van de illegale organisaties en het organiseeren van de arbeiders in een legale, liberale, Stolypinsche 36) partij. Lenin was toen de eenige, die niet aan de algemeene paniek toegaf, die het vaandel van de partij hoog hield en de verbrokkelde, uit elkaar geslagen partijkrachten met wonderlijk geduld en nimmer aanschouwde hardnekkigheid bijeenbracht, terwijl hij tegen alle partij-vijandige strekkingen in de arbeidersbeweging streed en de zaak van de partij met nimmer aanschouwden moed en ongekende standvastheid verdedigde.

Het is bekend, dat Lenin later in dezen strijd om de partij overwinnaar bleek te zijn.

Het tweede feit. De periode 1914—1917, de periode, toen de wereldoorlog in volle gang was, toen alle of bijna alle sociaal-demokratische en socialistische partijen zich aan de algemeen patriottische

16.

roes overgaven en in dienst traden van het vaderlandsche imperialisme. Dat was de periode, toen de II de Internationale het vaandel strekte voor het kapitalisme, toen zelfs mensen als Plechanow, Kautsky, Guesde 37) e.a. geen stand hielden tegenover de chauvinistische golf. Lenin was toen de eenige of bijna de eenige, die op besliste wijze den strijd opnam tegen het soc.-chauvinisme 38) en het sociaal-pacifisme 39), die het verraad van de Guesdes en Kautskys ontmaskerde en de halfheid van de halfslachtige „revolutionairen" brandmerkte. Lenin begreep, dat slechts een onbeduidende minderheid op zijn standpunt stond, maar dat was voor hem niet van beslissende beteekenis, want hij begreep, dat de eenige juiste politiek, aan welke de toekomst behoorde, de politiek van het consequente internationalisme was, want hij begreep, dat een principieele politiek de eenig juiste politiek is.

Het is bekend, dat ook in dezen strijd om de nieuwe Internationale Lenin overwinnaar bleek te zijn.

„Een principieele politiek is de eenig juiste politiek" — dat is de formule met behulp waarvan Lenin nieuwe „oninneembare" stellingen stormenderhand innam en de beste elementen van het proletariaat voor het revolutionaire Marxisme veroverde.

Geloof in de massa.

Theoretici en partijleiders, die de geschiedenis van de volkeren kennen, die de geschiedenis van de revoluties van het begin tot het eind hebben bestudeerd, lijden vaak aan een onaangename ziekte. Deze ziekte heet vrees voor de massaas, (ongeloof in de scheppende kracht) van de massaas. Op dezen bodem ontstaat vaak een zekere aristokratische houding tegenover de massaas, die wel niet met de geschiedenis van de revolutie bekend zijn, die er echter toe geroepen zijn het oude stuk te slaan en het nieuwe te bouwen. De angst voor het losbreken van de elementen, de angst, dat de massaas „veel onnoodigs zouden kunnen stukslaan", de wensch de rol van schoolmeester te spelen, die de massaas met boekenwijsheid tracht te voeden, maar die niet van de massa wenscht te leeren, — dat is dé grondslag van dit soort aristocratie.

Lenin was volkomen het tegendeel van zulke leiders. Ik ken geen anderen revolutionair, die zoo sterk in de scheppende kracht van het proletariaat en de revolutionaire doelmatigheid van zijn klasseinstinkt geloofde als Lenin. Ik ken geen anderen revolutionair, die zoo ombarmhartig de zelfgenoegzame critici van de „chaos der revolutie" en het „bachanaal van het eigenmachtige optreden der massaas wist te geeselen, als Lenin. Ik herinner mij, dat Lenin tijdens

één gesprek in antwoord op de opmerking van een der kameraden, dat „na de revolutie de normale toestand weer moet worden hersteld", sarkastisch 40) opmerkte: „het is treurig, dat menschen, die revolutionair willen zijn, vergeten, dat een revolutionaire toestand de meest normale toestand in de geschiedenis is".

Vandaar Lenin's geringschattende houding tegenover allen, die van uit de hoogte op de massa's trachten neer te zien en hen met boekenwijsheid trachten te voeden. Vandaar Lenin's voortdurend propageeren om van de massa's te leeren, zich in hun handelingen in te denken, nauwkeurig de praktische ervaring van den strijd der massa's te bestudeeren.

Geloof in de scheppende kracht van de massa's — dat is die bijzonderheid in Lenin's optreden, die hem de mogelijkheid schonk de elementaire beweging van de massa te begrijpen en deze beweging in den stroom van de proletarische revolutie te leiden.

Het genie van de Revolutie.

Lenin was als voor de revolutie geboren. Hij was een waar genie van de revolutionaire uitbarstingen en een grootmeester van de revolutionaire leiding. Nooit voelde hij zich zoo vrij en gelukkig als in een tijdperk van revolutionaire schokken. Hiermee wil ik in het geheel niet zeggen, dat Lenin steeds iedere revolutionaire schok goedkeurde of dat hij steeds en in alle omstandigheden vóór revolutionaire uitbarstingen was. Dit is geenszins het geval. Ik wil hiermee slechts zeggen, dat Lenin's geniale scherpzinnigheid nimmer zoo ten volle en klaar aan den dag trad als tijdens revolutionaire uitbarstingen. In dagen van revolutionaire omwentelingen bloeide hij letterlijk op, werd hij helderziend, voorzag hij de beweging van de klassen en de waarschijnlijke zig-zags van de revolutie, zag hij deze, als lagen zij op zijn hand. Niet voor niets heet het in onze partijkringen, dat „Iljitsj in de golven van de revolutie kan zwemmen, als een visch in het water".

Vandaar de „wonderbaarlijke" klaarheid van de taktische leuzen en de „duizelingwekkende" koenheid van de revolutionaire plannen van Lenin. Ik herinner mij twee bijzonder karakteristieke feiten, die deze bijzonderheid van Lenin doen uitkomen.

Het eerste feit. De periode van de Oktober-revolutie, toen millioenen arbeiders, boeren en soldaten, gedreven door de crisis in het achterland en aan het front, vrede en vrijheid eischten; toen de generaals en de bourgeoisie in het belang van den „oorlog tot het einde" de militaire diktatuur voorbereidden, toen geheel de zoogenaamde

„publieke opinie" en alle zoogenaamde „socialistische partijen" tegenover de bolsjewiki stonden en hen verachtelijk als, „Duitsche spionnen" behandelden, toen Kerenski de bolsjewistische partij in de illegaliteit trachtte te drijven — en reeds ten deele daarin was geslaagd toen de nog altijd machtige, gedisciplineerde legers van de Duitsch-Oostenrijksche coalitie tegenover onze afgematte en gedemoraliseerde legers stonden; en de West-Europeesche „socialisten" behouden en wel in het blok met hun eigen regeeringen in het belang van den „oorlog tot de volledige overwinning" waren aangeland. Wat beteekende het op zulk een moment den opstand aan de orde stellen? In zulke omstandigheden den opstand aan de orde stellen dat beteekent alles op één kaart zetten. Maar Lenin vreesde niet te wagen, want hij wist, zag met zijn helderzienden blik, dat de opstand onvermijdelijk was, dat de opstand de overwinning zou behalen, dat de opstand in Rusland het einde van den imperialistischen oorlog voorbereidde, dat de opstand in Rusland de gemartelde massa's van het Westen zou aanvuren, dat de opstand in Rusland den imperialistischen oorlog in den burgeroorlog zou doen verkeeren, dat de opstand de Sowjet-Republiek tot resultaat zou hebben, dat de Sowjet-Republiek tot steunpunt van de revolutionaire beweging over de gansche wereld zou dienen.

Het is bekend, dat dit revolutionaire inzicht van Lenin eveneens met ongekende nauwkeurigheid tot werkelijkheid is geworden.

Het tweede feit. De eerste dagen na de Oktober-revolutie, toen de Raad van Volkskommissarissen, een zich verzettenden generaal, den opperbevelhebber Doechonin, er toe trachtte te dwingen, de militaire akties te staken en onderhandelingen met de Duitschers over een wapenstilstand te openen. Ik herinner mij dat Lenin, Krylenko (de latere opperbevelhebber) en ik ons naar de generale staf in Petersburg begaven om met Doechonin telefonisch te spreken. Het was een kritiek moment. Doechonin en het hoofdkwartier weigerden kategorisch het bevel van den Raad van Volkskommissarissen op te volgen. De legerkommandanten bevonden zich volkomen in de hand van het hoofdkwartier. Wat de soldaten betreft, zoo bestond er onzekerheid wat of het 12 miljoenenleger zou zeggen, dat onder den invloed stond van de zoogenaamde legerorganisaties, die tegen de Sowjet-macht waren gekant. In Petersburg zelf rijpte toen, zooals bekend is, de opstand van de jonkers. Buitendien trok Kerenski naar Petersburg op. Ik herinner mij, hoe na een korte pauze aan de telefoon Lenin's gezicht zich met een ongewoon licht verhelderde. Het was te zien, dat hij reeds een besluit had genomen. „Laten wij naar het radiostation gaan" zeide Lenin

„het zal ons van dienst zijn: wij zullen generaal Doechnin door een bijzondere order afzetten, in zijn plaats Krylenko tot opperbevelhebber benoemen en ons over de hoofden van de legerleiding met een oproep tot de soldaten wenden — de generaals omsingelen, de militaire akties staken, met de Duitse en Oostenrijksche soldaten in verbinding treden en hen de zaak van den vrede in hun eigen handen doen nemen".

Dit was een „sprong in het onbekende". Maar Lenin vreesde zulk een „sprong" niet, integendeel, hij lokte hem uit, want hij wist, dat het leger den vrede wilde en dat het den vrede zou veroveren en iedere hindernis op den weg naar den vrede zou wegvagen, want hij wist, dat zulk een wijze van vredesluiting niet zonder uitwerking op de Duitse en Oostenrijksche soldaten zou blijven, dat dit de neiging tot den vrede aan alle fronten zonder uitzondering zou versterken. Het is bekend, dat dit revolutionaire inzicht van Lenin eveneens tot in alle bijzonderheden tot werkelijkheid is geworden.

De geniale scherpzinnigheid, het talent op snelle wijze den innerlijken zin van de naderende gebeurtenissen te vatten en te voorzien — dat waren die eigenschappen van Lenin, die hem behulpzaam waren om een juiste strategie 42) en een klare gedragslijn bij de kenteringen van de revolutionaire beweging aan te geven.

**111. LENIN'S LAATSTE VIL
REDEVOERING OP DE HERDENKINGS-VERGADERING VAN HET
II de SOWJET-KONGRES VAN DE U.S.S.R.**

Gehouden op 26 Januari 1924.

Wij kommunisten zijn een bijzonder soort van menschen. Wij zijn van een bijzonder soort materiaal. Wij — die het leger vormen van den grooten proletarischen strateeg, het leger van kameraad Lenin. Er bestaat niets hoogers dan de eer tot dit leger te behooren. Niets hoogers dan lid te zijn van de partij, welker stichter en leider kameraad Lenin is. Het is niet aan een ieder gegeven de hardheden en stormen te weerstaan, die aan het lidmaatschap van zulk een partij zijn verbonden. De zonen van de arbeidersklasse, de zonen van nood en strijd, de zonen van ongeloofelijke ontberingen en heldhaftige inspanningen, — zij zijn het, die in de eerste plaats lid van zulk een partij moeten zijn. Daarom wordt de partij der Leninisten, de partij der kommunisten, tevens ook de partij van de arbeidersklasse genoemd.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heenging, **ons als zijn laatste wilsbeschikking opgedragen den grootschen naam van partijlid hoog en zuiver te houden.** Kameraad Lenin, wij zweren U, dat wij eerlijk uw laatste wilsbeschikking ten uitvoer zullen brengen.

Gedurende 25 jaar heeft kameraad Lenin onze partij grootgebracht en haar doen worden tot de sterkste en krachtigst aaneengesmede arbeiderspartij ter wereld. De slagen van het tsarisme en zijn dienaren, de woede van de bourgeoisie en de landheeren, de gewapende overval van Koltsjak en Denikin, de gewapende interventie van Engeland en Frankrijk, de leugen en laster van de uitgebreide burgerlijke pers — al deze schorpioenen zijn in het verloop van een kwart eeuw zonder tusschenpoos op het hoofd van onze partij neergekomen. Onze partij stond echter stevig als een rots, sloeg de tallooze slagen der vijanden af en leidde de arbeidersklasse voorwaarts naar de overwinning. In zwaren strijd heeft onze partij de eenheid en geslotenheid harer rijen gesmeed.

Door eenheid en geslotenheid behaalde zij de overwinning op de vijanden van de arbeidersklasse.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heenging, **ons als zijn laatste wilsbeschikking opgedragen de eenheid van onze partij als onze oogappel te behoeden.** Kameraad Lenin, wij zweren u, dat wij eerlijk uw laatste wilsbeschikking ten uitvoer zullen brengen.

Zwaar en ondragelijk is het lot van de arbeidersklasse. Kwellend

en eindeloos is het lijden van de werkers. Slaven en slavenhouders, lijfeigenen en feodalen, boeren en landheeren, arbeiders en kapitalisten, onderdrukten en onderdrukkers — zoo is de wereld van oudsher geweest en zoo blijft zij ook thans in de overweldigende meerderheid der landen. Tien- en honderdmaal hebben in de achter ons liggende eeuwen de werkers getracht het juk van de onderdrukkers van zich af te werpen en meesters van hun eigen lot te worden. Maar ieder keer waren zij genoodzaakt geslagen en beschaamd den terugtocht te aanvaarden, met beleedigingen en vernederingen, woede en vertwijfeling in het hart, hun blikken op den onbekenden hemel gericht, waar zij gehoopt hadden bevrijding te vinden. De ketenen der slavernij bleven, want de oude ketenen werden door nieuwe vervangen, even zwaar en ondragelijk. Alleen in ons land is het aan de onderdrukte en geknechte massaas der werkers gelukt de heerschappij van de landheeren en de kapitalisten van zich af te schudden en de heerschappij van de arbeiders en de boeren daarvoor in de plaats te stellen. Gij weet, kameraden, dat thans ook de geheele wereld erkent, dat deze ontzaglijke strijd door kameraad Lenin en zijn partij werd geleid. De grootheid van Lenin ligt in de eerste plaats hierin, dat hij door het stichten van de SowjetRepubliek, ook daadwerkelijk aan de onderdrukte massaas van de geheele wereld heeft getoond, dat de hoop op bevrijding niet te loor is gegaan, dat de heerschappij van de landheeren en de kapitalisten niet van eeuwige duur is, dat het rijk van den arbeid door de eigen krachten van de werkers kan worden tot stand gebracht, dat het rijk van den arbeid op aarde en niet in den hemel moet worden gesticht. Daarmee heeft hij in de harten van de arbeiders en de boeren der gansche wereld de hoop op bevrijding doen ontstaan. Daardoor wordt ook het feit verklaard, dat Lenin's naam tot den meest geliefden naam bij de werkende en uitgebuite massaas is geworden.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heen ging, **ons als zijn laatste wilsbeschikking opgedragen de diktatuur van het proletariaat te behoeden en te versterken**. Kameraad Lenin, wij zweren U, dat wij onze krachten niet zullen sparen om uwe laatste wilsbeschikking eerlijk ten uitvoer te brengen. De diktatuur van het proletariaat werd in ons land op den grondslag van het verbond van de arbeiders en de boeren tot stand gebracht. Dit is de eerste en fundamenteele grondslag van de SowjetRepubliek. De arbeiders en boeren zouden, zonder dit verbond, de kapitalisten en de landheeren niet hebben kunnen verslaan.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heenging, **ons als zijn laatste wilsbeschikking opgedragen met alle kracht het verbond van**

arbeiders en de boeren te versterken. Kameraad Lenin, wij zweren U, dat wij eerlijk uw laatste wilsbeschikking zullen ten uitvoer brengen.

De grondslag van de Sowjet-Republiek is het verbond der werkers van de nationaliteiten van ons land. Russen en Oekraïniërs, Basjkieren en Wit-Russen, Georgiërs en Azerbeidsjanen, Armeniërs en Dagestaniërs, Tartaren en Kirgiezen, Oesbeken en Toerkmenen, zij allen hebben op gelijke wijze belang bij het versterken van de dictatuur van het proletariaat. Niet alleen heeft de diktatuur van het proletariaat deze volken van de ketenen der onderdrukking bevrijd, maar deze volken hebben ook door hun grenzeloze toewijding aan de Sowjet-Republiek, door hun bereid zijn zich opofferingen voor haar te getroosten, onze Sowjet-Republiek van de intrigues en aanvallen der vijanden van de arbeidersklasse bevrijd. Daarom heeft kameraad Lenin ons steeds op de noodzakelijkheid gewezen van het vrijwillige verbond van de volken van ons land, op de noodzakelijkheid van hun broederlijke samenwerking binnen het, raam van de Sowjet-Republiek.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heenging, **ons als zijn wilsbeschikking opgedragen het verbond der Republieken te versterken en uit te breiden.**

Kameraad Lenin, wij zweren U, dat wij eerlijk uwe laatste wilsbeschikking zullen ten uitvoer brengen.

De derde grondslag van de diktatuur van het proletariaat is ons Roode Leger en onze Roode Vloot. Lenin heeft ons meermalen gezegd, dat de adempauze, die wij op de kapitalistische staten hebben veroverd, van korte duur kan blijken te zijn. Lenin heeft er ons meermalen op gewezen, dat de versterking van het Roode Leger en de verbetering van zijn bestand een van de belangrijkste opgaven van onze partij is. De gebeurtenissen in verband met het ultimatum van Curzon en de crisis in Duitschland, bevestigen voor de zooveelste maal, dat Lenin, zooals altijd, gelijk had. **Zweren wij, kameraden, dat wij geen krachten zullen sparen om onze Roode Leger en onze Roode Vloot te versterken.**

Ons land staat als een geweldige rots, omgeven door een oceaan van burgerlijke staten. Golf op golf beukt de rots, dreigt haar te overstroomen en weg te spoelen. Maar de rots staat steeds onwrikbaar. Wat is de kracht van ons land? Niet alleen, dat ons land het verbond van de arbeiders en boeren handhaaft, dat het een verbond van vrije nationaliteiten belichaamt, dat het door den machtigen arm van het Roode Leger en de Roode Vloot wordt verdedigd. De kracht van ons land, zijn sterkte, zijn stevigheid ligt in het feit, dat het diepe sympathie en onverwoestbaren steun bezit in de harten van de arbeiders en de boeren van de geheele wereld.

De arbeiders en boeren van de geheele wereld willen de Sovjet-Republiek behoeden, als een pijl door de vaste hand van Lenin in het kamp der vijanden geschoten, als een toeverlaat van hun hoop op bevrijding uit de onderdrukking en uitbuiting, als een ware vuurtoren, die hun den weg naar de bevrijding wijst. Zij zullen haar verdedigen en zij zullen haar niet door de landheeren en de kapitalisten laten verwoesten. Daarin ligt de kracht van ons land. Daarin ligt de kracht der werkers aller landen. Daarin ligt ook — de zwakte van de bourgeoisie der geheele wereld.

Lenin heeft de Sowjet-Republiek nooit als doel op zichzelf beschouwd. Hij beschouwde haar steeds als een noodzakelijke schakel ter versterking van de revolutionaire beweging in de landen van het Westen en het Oosten, als een noodzakelijke schakel ter vergemakkelijking van de overwinning van de werkers der geheele wereld op de kapitalisten. Lenin wist, dat alleen zulk een opvatting juist is niet alleen vanuit een internationaal oogpunt, maar ook vanuit het oogpunt van het behoud van de Sowjet-Republiek zelf. Lenin wist, dat men alleen langs dezen weg de harten van de werkers der geheele wereld voor den beslistten strijd voor de bevrijding doen ontvlammen. Daarom heeft hij, de geniaalste der geniale leiders van het proletariaat, op den dag na de proletarische dictatuur het fundament van de Internationale der arbeiders gelegd. Daarom rustte hij niet teneinde het verbond van de werkers der geheele wereld — de Kommunistische Internationale—uit te breiden en te versterken. Wij zagen deze dagen tienduizenden en werkers in rouwbetoon aan de baar van kameraad Lenin. Over eenigen tijd zult gij het rouwbetoon van de vertegenwoordigers van millioenen werkers aan het graf van kameraad aanschouwen.

Men behoeft er niet aan te twijfelen, dat, op de vertegenwoordigers van millioenen, later de vertegenwoordigers van tientallen en honderdtallen millioenen van alle deelen der wereld zullen volgen, om te getuigen, dat kameraad Lenin niet de leider was van het Russische proletariaat, niet alleen van de Europeesche arbeiders, niet alleen van het koloniale Oosten, maar van de geheele werkerswereld van de aardbol.

Kameraad Lenin heeft, toen hij van ons heenging, ons als zijn laatste wilsbeschikking opgedragen trouw te zijn aan de principes van de Kommunistische Internationale. Kameraad Lenin, wij zweren u, dat wij ons leven niet zullen sparen om het verbond van de werkers van de geheele wereld — de Kommunistische Internationale -- te versterken en uit te breiden

AANHANGSEL

1. Lenin over zich zelf

Enquete voor afgevaardigden, ingevuld door Lenin op het Xe Congres van de R.K.P. (b).

Jaar van geboorte, 1870.

Gezondheidstoestand, Gezond.

Welke talen kent gij? Engelsch; Duitsch, Fransch slecht; Italiaansch zeer slecht.

Welke plaatsen in Rusland kent gij goed en hoeveel jaar hebt ge daar geleefd?

Ik ken de Wolgastreek waar ik ben geboren en tot mijn 17e jaar leefde.

Zijt gij in het buitenland geweest? In een reeks landen van West Europa in 1895, 1900-1905, 1908-1917.

Militaire opleiding, Geen enkele.

Opvoeding. Slaagde voor het eindexamen van de juridische-fakulteit van de Petrograadsche Universiteit als extern in 1891.

Hoofdberoep tot 1917, Literator.

Welke specialiteit hebt gij? Geen enkele.

Waarmee hebt gij u na 1917 bezig gehouden, behalve met partij-, vakvereenigings- en Sowjet-werk? Buiten het genoemde, alleen met literaire arbeid.

Bij welke vakvereeniging zijt gij aangesloten? Bij de journalistenbond

Zijt gij lid geweest van andere partijen, zoo ja, van welke? Neen.

Deelname aan de revolutionaire beweging.

In illegale sociaal-democratische kringen en als lid van de R.S.D.A.P. vanaf haar oprichting; 1892-1893 in Samara; 1894-1895 in Petersburg; 1895-1897, Gevangenis; 1898-1900 Gouvernement Jenisei; 1900-1905 in het buitenland; 1905-1907 Petersburg; 1908-1917 in het buitenland.

Zijt gij vervolgd wegens revolutionaire werkzaamheid? In 1887 gevangenis, 1895-1897, gevangenis, 1898-1900, Siberië, 1900, gevangenis.

Hoeveel tijd hebt gij in de gevangenis doorgebracht? Eenige dagen plus 14 maanden.

Tuchthuis of verbanning? 3 jaar. In de emigratie? 9-10 jaar.

AANTEKENINGEN

1. MARXISME. — Leer van Karl Marx. — Grondlegger van het wetenschappelijk kommunisme. Marx bewees in zijn wetenschappelijke werken de noodzakelijkheid van de ondergang van de kapitalistische maatschappij en van de heerschappij van de bourgeoisie en dat het proletariaat de „doodgraver van de bourgeoisie" is en de strijder voor een nieuwe kommunistische maatschappij, waarin geen klassen, geen geweld, geen uitbuiting van den mensch door den mensch zullen bestaan. „De groote wereldhistorische verdienste van Marx en Engels bestaat hierin, dat zij door een wetenschappelijke analyse de onvermijdelijkheid van de ineenstorting van het kapitalisme en van zijn overgang in het kommunisme bewezen, waarin geen uitbuiting van den mensch door den mensch meer zal bestaan. . Zij wezen de proletariërs aller landen hun rol aan, hun opgaven, hun roeping: vooraan in de revolutionaire strijd tegen het kapitalisme te staan, in deze strijd alle werkers en uitgebuiten om zich heen te scharen." (Lenin).
- 2.FORMULE. — Een korte bepaling van een begrip, een gedachte
- 3.ANALYSE. — Ontleding, ontbinden van een geheel in zijn onderdeelen.
- 4.ANALOGIE. — Overeenkomst.
- 5 PARALLEL. — Gelijklopend, evenwijdig, in aard overeenkomend.
- 6.ABSOLUTISME. — Alleen-heerschappij — staatsvorm, waaronder het hoofd van de staat een onbeperkte heerschappij uitoefent.
- 7.KONSPIRATIEF.In het geheim werkend; Konspiratie samenzwering.
- 8.TAKTIEK. — Onder taktiek van de partij wordt haar politieke gedragslijn, de aard, de richting en wijze van haar politieke werkzaamheid verstaan. (Lenin).
- 9.UTOPISCH. — Hersenschimring, ingebeeld.
- 10.LIBERALEN. — Lenin schreef over de Russische liberalen: „De liberalen wilden Rusland „van boven af" bevrijden, zonder de tsaristische monarchie, zonder het grondbezit en de macht van de landheeren te vernietigen, door hen enkel tot koncessies in de geest des tijds te bewegen. De liberalen waren en blijven de ideologen van de bourgeoisie

11. „WAT TE DOEN.“ — (**Vragen van de dag onzer beweging**). — geschreven door Lenin in de herfst van het jaar 1902. In deze brochure wordt door Lenin met buitengewone volledigheid en nauwkeurigheid de leer van de partij, van haar organisatorische opbouw onder de voorwaarden van de illegale arbeid, van de beroepsrevolutionairen enz. uiteengezet.
12. „EEN SCHREDE VOORWAARTS, TWEE SCHREDEN ACHTERWAARTS“ (DE KRISIS IN ONZE PARTIJ), geschreven door Lenin in het jaar 1904. In deze brochure wordt door Lenin de balans getrokken uit de eerste periode van de scheuring, toen de strijd van de bolsjewiki tegen de mensjewiki voor het scheppen van een nieuw type van partij hoofdzakelijk over vraagstukken van organisatorische aard werd gevoerd.
13. POLEMIEK. — Pennestrijd, twistgeschrijf.
14. LASSALLE, FERDINAND. — Een bekend leider van de Duitse arbeidersbeweging. Stichter van de Algemeene Duitse Arbeidersvereniging. Gestorven in het jaar 1864.
15. SCHEIDEMANN. — Een van de leiders van de Duitse sociaaldemokratische partij, die de Duitse revolutie van 1918 verraadde en op meedoogenlooze wijze de arbeidersbeweging onderdrukte. Scheidemann is een van de schuldigen aan de moord op Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg.
16. NOSKE. — Duitse sociaal-demokraat, „de bloedhond“ van de Duitse bourgeoisie. Na de revolutie van 1918 was hij minister. Hij onderdrukte op beestachtige wijze de revolutionaire opstand van het proletariaat. Ook op hem rust de verantwoordelijkheid van de moord op Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg.
17. ENTENTE. — De drievoudige overeenkomst tusschen Frankrijk, Engeland en het tsaristische Rusland, aangegaan in 1907. Gedurende de oorlog van 1914—1918 het militaire-politieke verbond van Engeland, Italië en België (ook met de Vereenigde Staten). Na de Oktober-revolutie organiseerde de Entente de overval op de Sowjet-Unie, wapende en ondersteunde op iedere wijze de witgardisten.
18. PERIODE VAN DE MANUFAKTUUR — de overgangperiode van de werkplaats van den handwerksman naar de kapitalistische fabriek, (in West-Europa in de XVII—XVIII eeuw). Een manufaktuur is een handwerkers-werkplaats, waarin de bezitter loonarbeid begint aan te wenden; de eerste kapitalistische bedrijven.
19. ARISTOKRATIE. — Geprivilegeerde stand: geboorte-adel.

20. Hier wordt gesproken over de nederlaag van het tsaristische leger in de Russisch-Japansche oorlog van 1904—1905.

21. FORCEEREN. — Versnellen.

22. HEGEMOON. — Leider, aanvoerder, Hegemonie van het proletariaat — de leidende rol van het proletariaat in de revolutionaire strijd. De idee van de hegemonie van het proletariaat is een van de fundamenteele ideeën van het bolsjewisme. Zij berust op het inzicht, dat het proletariaat de eenige konsekvente en tot het eind toe revolutionaire klasse is. „Slechts het proletariaat" — zegt Lenin — „is krachtens zijn economische rol in de groote industrie in staat de leider van alle werkende en uitgebuite massa's te zijn, die door de bourgeoisie dikwijls niet minder worden uitgebuit, geknecht en onderdrukt dan het proletariaat, maar zelfs sterker, die echter niet tot de zelfstandige strijd voor hun bevrijding in staat zijn."

23. DE BOELYGIN-DOEMA. — In Februari 1905 werd onder de druk van de revolutionaire beweging in het land door de tsaristische regeering besloten tot het bijeenroepen van een raadgevende Doema (parlement), naar het ontwerp van de minister van binnenlandsche zaken Boelygin. Op 6 Augustus werd een kieswet afgekondigd, volgens welke aan het parlement en de hoofdmassa der boeren geen kiesrecht werd toegestaan. De Boelygin-Doema werd door de Oktober-staking van 1905 weggevaagd.

24. DE KADETTENPARTIJ. De konstitutioneel-demokratische partij (afgekort: K.D. — kadetten) werd in 1905 door de vertegenwoordigers van de liberale lagen van de bourgeoisie en de landheeren in Rusland opgericht. De kadetten stelden zich als voornaamste taak een overeenkomst met de tsaristische regeering te bereiken voor de strijd tegen de revolutie. Na de Februari-revolutie van 1917 voerden de kadetten door middel van de Voorloopige Regeering de imperialistische (veroverings-) politiek van de tsaristische regeering door (de oorlog tot het zegevierende einde"). Na de Oktober-revolutie waren de kadetten de voornaamste organisatoren van het kontra-revolutionaire optreden tegen de Sowjet-macht en werden zij door de Arbeiders- en Boeren-Regeering als vijanden van het arbeidende volk buiten de wet gesteld. In de tegenwoordige tijd zijn de kadetsche emigranten de aktiefste deelnemers aan de voorbereiding van de gewapende interventie tegen de U.S.S.R.

25. „TWEEËRLEI TAKTIEK VAN DE SOCIAAL-DEMOKRATIE IN

DE DEMOKRATISCHE REVOLUTIE." — Door Lenin geschreven in de zomer van het jaar 1905. In deze brochure ontleedt Lenin met de grootste volledigheid de fundamenteele meningsgeschillen met de mensjewiki in het jaar 1905, gegrond op het verschil van begrip van de aard en de beweegkrachten van de burgerlijk-demokratische revolutie, de rol van het proletariaat daarin en in verband daarmee van de perspectieven van de revolutie in Rusland.

26.,,DE OVERWINNING VAN DE KADETTEN EN DE OPGAVEN VAN DE ARBEIDERSPARTIJ", — door Lenin in 1906 geschreven na de verkiezingen voor de eerste Staatsdoema. In deze brochure ontleedt Lenin de resultaten van de verkiezingen en geeft hij een volledige beoordeling van de rol en de beteekenis van de liberale kadetten-partij.

27.BLANQUI (1805—1881). — Fransch revolutionair, socialist. Blanqui legde de grondslag van de strooming in de internationale arbeidersbeweging, die Blanquisme wordt genoemd en die gekenmerkt wordt door het streven een politieke omwenteling door middel van een geheime samenzwering onder deelname van een niet groote groep van energieke en vastberaden menschen door te voeren, zonder aktieve deelname van de breede arbeidende massaas.

28.PLECHANOW G. W. (1856—1918). — De stichter van de Russische sociaal-demokratie. Na het 2de partijkongres mensjewiek en tijdens de imperialistische oorlog sociaal-patriot; tegenstander van de Oktober-revolutie.

29.AXELROD P. B. (1850—1928) — wordt met Plechanow tot de stichters van de Russische sociaal-demokratische beweging gerekend. In den vervolge mensjewiek, liquidator, en na de Oktober-revolutie openlijk tegenstander van de Sowjet-Macht; hij riep tot de gewapende interventie tegen de Sowjet-Unie op.

30.OBJEKTIEF. — Onbevangen, onbevooroordeeld.

31.,,ISKRA" „de Vonk" — de krant die door Lenin in het jaar 1900 werd opgericht. Speelde een ontzaglijke rol bij het organiseeren van de bolsjewistische partij en in de strijd tegen het opportunisme (het ekonomisme) „In de driejarige (1900— 1903) werkzaamheid van de „Iskra" werden zoowel het program van de sociaal-demokratische partij, als de grondslagen van haar taktiek en de vormen van de vereeniging van de politieke strijd op de grondslag van het konsekwente Marxisme uitgewerkt" (Lenin). In de herfst van 1903, na het verraad van

Plechanow (die de redactie van de „Iskra" verliet) en zijn overgang naar de mensjewiki, trad Lenin uit de redactie van de „Iskra" en werd het blad een orgaan van de mensjewiki; het bestond tot het begin van het jaar 1905.

32.MARTOW (J. O. Tsederbaum). — Leider van het mensjewisme. Na de Oktober-revolutie tegenstander van de Sowjet-Macht. In 1921 emigreerde hij naar het buitenland, waar hij in 1923 stierf.

33.ARGUMENTATIE — bewijsvoering.

34.PRINCIPIEEL — krachtens een beginsel; in beginsel.

35.LIQUIDATORENDOM opportunistische strooming in de Russische sociaal-democratie, ontstaan in de jaren der reactie. De vertegenwoordigers van deze strooming (de liquidatoren) wilden de illegale sociaal-democratische partij liquideeren (opheffen) verder geen illegaal (ondergronds) werk verrichten. De bolsjewiki met Lenin aan het hoofd voerden een onverzoenlijke strijd tegen het liquidatorenendom in al zijn verschijningsvormen en verdedigden hardnekkig de illegale partijorganisatie, die de hegemonie van het proletariaat in de Februari-revolutie en de overwinning van de Oktober-revolutie verzekerd heeft.

36.STOLYPIN. — Voorzitter van het ministerie van Nikolaas II in het tijdperk van de reactie na de revolutie van 1905. Stolypinsche partij — een partij die zich aan het regiem van Stolypin legaal trachtte aan te passen, inplaats van illegale revolutionaire arbeid te verrichten.

37.GUUESDE, JULES, — bekend theoretikus van de IIde Internationale en stichter van de Fransche socialistische arbeiderspartij. Gedurende de imperialistische oorlog vaderlandsverdediger, lid van het burgerlijk ministerie.

38.SOCIAAL-CHAUVINISTEN — leden van de socialistische partijen, die de noodzakelijkheid van het verdedigen van het burgerlijk „vaderland" in de imperialistische oorlog erkennen. De sociaalchauvinisten helpen hun bourgeoisie kleine en zwakke volken uit te plunderen en te wurgen „sociaal-chauvinisme (socialisme met het woord, chauvinisme met de daad) is volledig verraad van het socialisme, de volledige overgang naar de kant van de bourgeoisie" (Lenin).

39. — vredelievendheid, het streven naar de wereldvrede; — een burgerlijke strooming, die op het denkbeeld berust, dat het mogelijk zou zijn om door vredelievende overeenkomsten

tussen de huidige kapitalistische staten iedere oorlog te verhinderen. „Maar onder het kapitalisme en in het bijzonder onder het kapitalisme in zijn imperialistisch stadium zijn oorlogen onvermijdelijk" (Lenin). Zij zijn het onvermijdelijke resultaat van het kapitalistische systeem zelf en zullen blijven bestaan, zolang de mensheid zich niet van het kapitalisme heeft bevrijd. Daarom is het pacifisme een schadelijke idee, die het proletariaat van de klassenstrijd en de revolutie — de enige weg tot het vernietigen van het kapitalisme en de oorlogen, die het doet ontstaan. — tracht af te leiden. Sociaal-pacifisme — socialisme met het woord, met de daad ondersteunen van de idee van het pacifisme.

40. SARKASTISCH — bitter spottend, vervuld van bittere spot.

41. BLOK — tijdelijke overeenkomst, verbond van politieke partijen, die zich gezamenlijk een bepaalde taak stellen.

42. STRATEGIE, — naar de bepaling van kameraad Stalin, — „strategie is het bepalen van de richting van de voornaamste slag van het proletariaat, op grond van de gegeven etappe van de revolutie, het uitwerken van een daarmee overeenkomstig plan van opstelling van de revolutionaire krachten (van de hoofdkrachten en de reserves), de strijd voor het doorvoeren van dit plan voor de geheele duur van de gegeven etappe van de revolutie". (Stalin, „Vraagstukken van het Leninisme".)

INHOUD

	blz.
I. Lenin als organisator en leider van de R.K.P.	3
1. Lenin als organisator van de Russische Kommunistische Partij	5
2. Lenin als leider van de Russische Kommunistische Partij	8
II. Over Lenin	12
Een Adelaar	12
Bescheidenheid	13
De kracht van de logika	14
Zonder gejammer	14
Zonder hoogmoed	15
Beginselvastheid	16
Geloof in de massa	17
Het genie van de revolutie	18
III. Lenin's Laatste Wil	21
IV. Aanhangsel	25
Enquête door Lenin ingevuld op het Xe Kongres van de R.K.P. (b)	25
Aanteekeningen	26

J. W. STALIN

EEN LEVENSBESCHRIJVING

DOOR

D. MANOEILSKI

L. KOGANOWITSJ

K. WOROSJILOW

N. POPOW

A. BOEBNOW ENZ.

Uit den inhoud: Stalin en de Partij. — Stalin en het Roode Leger. — Stalin en de nationale politiek van Lenin's Partij. — Leninist, Organisator en Leider.

Aanhangsel: Rede van Stalin over: Nieuwe verhoudingen — een nieuwe taak.

1. De arbeidskrachten. 2. Het arbeidsloon. 3. De organisatie van den arbeid. 4. De kwestie van bedrijfstechnische intellect der arbeidersklasse. 5. Teekenen van ommekeer in de rijen van het oude bedrijfstechnische intellect. 6. Volgens nieuwe methodes werken — volgens nieuwe methodes leven.

100 pagina's Prijs 50 cent

